

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

ПРЕТПЛАТА ИЗЛОЖИ:
Месечно 3 франка, тримесечно 9 франака,
годишње 36 франака
ЦЕНА ОГЛАСИМА:
Ситни огласи 0.20 фран. од петитног реда, већи
огласи по погодби. Новац се подлаже државним коме-
сарима и дипломатским агенцијским агенцијама.
ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ
Пошту слаати преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата
у Солуну.
РУКОВОДИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique
Поједини бројеви се могу добити у Солуну код аген-
ције „Друштва грчке штампе“ улица Булгаристон
бр. 5, близу главне поште.

ИЗБЕГЛИЦА

Падосмо с висине мисли и поезије, падосмо на земљу сирову и тврду. Живимо живот промаштога доба, кад мисао људска без крила илеше. Наука се сраска у црно завила, поезија плаче крај мора сињег.

Падосмо с висине мисли и поезије!

Изгубисмо под собом тле национално, и дишемо ваздух што нас трује. По кућама се туђим сместисмо странци, по кућама хладним, без намештаја. Без намештаја, дражи и слика, и без успомена толиких. Без успомена, традиција дома, и сласт и светост кућевног живота.

Изгубисмо под собом тле национално!

Ал част ми своју сачувасмо целу, и у вољу једну живот нам се слио: с огњишта милог да отеримо врага, од жбура мрских да очистимо земљу, и на родној грудци забодемо барјак!

Јер част ми своју сачувасмо целу!

Григ. Хаџи Ташковић.

Ратна ситуација

— Немачки отпор слаби сваки даном —

Догађаји, који су се последњих дана одаиграли на свима ратним фронтима доказују јасно и неоспорно, да је Немачка изгубила европски рат.

Једномесечна битка на Вердену завршена је потпуним поразом кронпринцове армије. Французи су освојивши прекјуче и фор Во, успели да поврате цело спољашњи ланац утврђења, која штеће славни град. Немачке жртве, које износе преко пола милиона људи остале су узалудне.

Англо-француска офанзива у Пакардији наставља се методски и с планом и постиже готово свакога дана нове резултате. У току досадашњих операција на Сони Немци су претрпели серију многих и осетних пораза и изгубили ма су врло важних положаја, као што су Комби, Тиенвал, Саја-Санзел и т. д. Англо-Французи надиру у правцу Пероне и Бадома, за које већ немачки критичари кажу „да су без велике стратегијске важности, јер иза тих вароши има још много и много других утврђења“. Из овога излази, да немачка команда рачуна већ са губитком ових утврђених градова, о чијој је отпорној снази написао мајор Морат у „Берлинер Тагблату“ од прилике пре месец дана: »Непријатељ веће никад успеће, да се дочепа Пероне и Бадома«. Уз то готово сви немачки листови признају, да су Савезници на Сони надмоћнији не само у људству, већ и у ратном ма-

теријалу, а нарочито у артиљерији, чаје се дејство представља нечувеним, пакленим, беспримерним у историји рата. Као што се види, Немци су на западном фронту потпуно изгубили из руку иницијативу операција и њихови напори, да зауставе систематско напредовање Англо-Француза бивају слабији сваки даном.

На осталим фронтима ситуација за Немачку није боља. На пространим руском фронту, који се протеже од Риге до румунских граница Аустро-Немци једва дају отпора огромним руским трупама, које по степено и сигурно добијају све већу превагу над непријатељем. Италијански фронт постао је последњих дана веома жив. Трупе краља Емануела изостављају веома успешну офанзиву, која је крунисана сјајном победом на Карсу. Напредовање северно од Горице и у правцу Трста продужује се и Аустројавци су немоћни да га зауставе.

Немачка главна команда рачувала је са сигурношћу, да ће бар офанзива против Румунаје бити крунисана успехом и да ће тај успех у неколико поправити тешку ратну ситуацију Немачке. Ни то се није остварило. У војним круговима Опоразма сматра се, да је румунски фронт сад већ потпуно обезбеђен Макензенова офанзива у Добруци, то валимо из последњих званичних извештаја, заустављена је потпуно, а у Брдељу руско-румунске трупе

пресекавши непријатељу наступање предузимају успешну контраофанзиву. Уз то солунски фронт представља сталну и велику опасност за Немачку. Операције против Бугара, после великих досадашњих резултата, изостављају се нормално и са успехом.

Биланс опште ратне ситуације неповољан је за Немачку. То увиђа немачка команда, то се чини између редова немачких листова, то најзад објашњава огромно негодовање немачког народа и велики раздор немачких политичара. Несумњиви је факат, да Немачка са највећом муком одолева својим многим противницима, растргнута на разним фронтима. Хинденбургов „генијални план пребацивања дивизија“ не успева више, пошто Савезници делају по принципу јединства фронта. Они нападају истовремено на наше фронтове, и Хинденбург не зна, куда треба послати појачања, пошто су готово сви фронтови подједнако важни и подједнако слаби. Немачка отпорна снага олада све више. Немачке трупе изгубиле су за увек способност за успешну офанзиву и осуђе не су коначно на дефанзиву. Из овога се изводи несумњиви закључак, да је Немачка већ изгубила европски рат. Сад је само питање времена, када ће њена катастрофа наступи.

Страна штампа

Да је Немачка победила...

- «Финансиал Нјус»: Вреди подсетити јавно мишљење, какве је услове Немачка била намерна наметнути Енглеској, кад је одлучила европски рат. После инвазије Француске, која би била германизована, она би тражила од Енглеске:
1. Ратну одштету од 50 милијарди;
2. Пренос у Немачку свих резерви злата Велике Британије и колонија;
3. Уступање свих колонија Немачкој;
4. Установљење германског сиверенства над Енглеском ради целокупног извоза. То право би био данак са годишњим приходом од 2 и по милијарде;
5. Све вредности енглеских банака, приватних и јавних предаје у немачке руке;
6. Цела флота, као и трговачки бродови уступају се Немачкој. Ратна флота постаје саставни део немачке морине, а трго-

вачки бродови дају се пређашњим сопственицима под закуп;

7. (Ово показује најбоље германски „карактер“). Све жене Велике Британије, између 14 и 35 година испитаће се физички од немачких власти и пошто се одабере од њих милион послаће се у Немачку и узети за наложнице немачким официрима ради стварања новог становништва немачким колонијама.

Борбе на Сони

«Тајмс»: «Лагано, али сигурно угрожавање Бадома постаје све прецизније и наша главна команда жели само повратак лепог

времена. Резиме британских операција од 1. окт. врло је повољан, ми смо стално у надмоћности.

«ФосашеЦајтунг»: «Непријатељ је достигао линију, која нам допушта да им се огорчено одупremo. Сектор, на коме непријатељ сада напада износи преко 50 км. «Форверц» (пуковник Гедке): «Ми признајемо, да је непријатељ постигао локалне успехе. Пошто му сваки напад доноси извесну добит, он се нада да ће после толиких напора успети да пробије наш фронт, и тиме ће постићи крајњу победу.»

Б. Лазаревић

СА СРПСКОГ ФРОНТА

— Из мојих белешака —

Совичка Коса

20. септембра 1916.

Синоћ око 9 сати, на положајима совичким (Бугари их бележе: раговички положаје) учестала пушчана и митраљеска ватра и с наше и с бугарске стране. Ровови су у близини како где — 50—200—300 метра једна бугарска батерија са левог краја учестала је преко досадање праксе, тукла је наше ровове. Изабацила је једно за другим 40—50 метака.

Испод самих положаја, лежао сам у шатору будан. Мислио сам шта ће најпосле бити са нападом на Совичку Косу. Дуже се није могло одлагати. Непријатељи су се, тако рећи гледали очи у очи. Наши су се подвукли и укопали испод самих непријатељских жица. Артиљерија је већ направила продоре кроз жице. Очекивала се само наредба за напад на главне положаје.

Ја сам страховао од тога напада. Положај наших трупа кад би овладали положајем, био би врло критичан. Наши би узимањем положаја изашли на чист, то и врло утврђен положај, брисан са оба бока. Ваља рашчистити нарочито положаје на Старковом Гробу од непријатеља који је грозио нашем десном крилу.

Јуче је на положајима Старковог Гроба била борба, до доцкан у ноћ. Био сам на десном крилу и јасно видео наше напредовање. Непријатељ је митраљезима тучао сев. западне падине положаја Старковог Гроба — значи да с наши овладали висом.

Тим мислима обузет ја сам најзад заспао. Будно сам се неколико пута Ослушкивао: на положајима још једнако пушкарање. Чуле су се од времена на време бомбе рововаца, чији је ужасан прасак и експлозија потреса на земљу испод мене. Око три сах. пред зору, на положајима тишина.

Окрених се на другу страну и заспах.

Било је 5 и по сах. изјутра. Неко близу шатора рече: умакли Бугари. Скочих као опарен. Лежао сам потпуно обучен и ове као и сваке ноћи. Командир телефониста поручи. Тосић, смешти се стоји пред својим шатором: «Киднули Бугари јутрос у три сата. Сад баш добих телефонску вест Митраљесца први су опазили и јавили.

Нисам имао кад даље да разговарам. Одох у 3-ће митраљеско одељење и дохватих се бржа.

Од 3. септембра вршен је систематски притисак на совичке положаје. За 17 дана наши су стопу по стопу притешњивали непријатеља потискујући га уз брдо. Стрме, камените и апсолутно голе падине изривене су стрелачким рупама и рововима све до врха.

У тренутку кад сам сав у зноју изишао на камениту плавицу десног крила, војници ... пука, у гомилама, разгледали су положаје. Било је око 8 и по часова. Дан леп, ведар и топао. Плаве војничке униформе кретаде су се тамо амо по камењару, рововима разгледајући их. Десно од камењара, неколико војника разгледају нешто. Један пуцањ одјекну. Војници се растурише. Један је војник је непажњом или боље рећи нехатношћу пустио бомбу на камен. Бомба је упалила, распрсла. Војника је убала на место. Два друга ранила. Бомба је била округла, немачка, и отворена. Несрећа се догодила у тренутку.

— наставиће се —

Италијани у Албанији

«Тан» од 16. октобра, 1916.

Једна јутрошња депеша јавља нам о једном новом италијанском успеху у Горњем Епиру. Опера-

дја, која је почела 3. октобра, развија се правилно. Она Италији осигурава Јадранске гаранције које су јој неопходне, а Силама Споразума операциону базу која ће у будућности моћи представљати интерес првог реда.

Поље рада искрцане војске, којом командује генерал Бандињ, корисно се послужило великим дипломатским гласом које је уживало две године пре овога рата. Оно се може поделити у два дела: област иза Валоне у којој живе Тоске и која је готово искључиво албанска, са једном незначителном мањом куповлашком која је више или мање погрчена и Горњи Епир у коме су гркомански елементи многобројни. Ове су области од 1912. до 1914. једно порицале једна другој Грчка и Албанија. Један споразум у мају 1914. признао је суверенитет Албаније дајући гаранције терским и националним интересима Грка из Горњег Епира.

У почетку овога рата Силе Споразума овластиле су Грчку, у којој је тада владао г. Венизос, да окупира Горњи Епир. Али се од онда положај изменио и италијанско искрцавање било је логична последица те промене. Наши Савезници, који су за време од шеснаест месеца мучног искуства проучили ризик свога положаја на Јадрану, нису хтели да се излажу повраћају опасности које би могле наступити окупацијом пристаништа јужне Албаније од стране непријатеља. У исто време они су узели једнојемство које за источну војску представља бочно осигурање од неспособне вредности.

Приставиште Санта Каранта заиста је крај једног изврсног пута по коме кола, аутомобила и тешка артиљерија могу врло лако циркулисати. Овај пут за унутрашњост земље везује Јадранску обалу са облашћу Македонских језера и Битољем. Овај ко држи Санти Каранту го сподари истовремено и јужном Албанијом и западном Македонијом. Довољно је погледати на карту и пратити операције солунске војске па схватити да италијанска база може постати, како у стратешком погледу тако и у тактичком, интересантан елемент проблема који имамо да решимо.

Већ петнаест дана италијански одреди нигде нису наишли на отпор. Они су се 2. октобра искрцали у Санти Каранти и истога дана заузели Тепелини, Аргиро-

кастро и Делвино. 4. и 5. коњица је отишла до Боргуцадеса и Епископи у долини Дрима. Боргуцадес је тачка рачвања великога пута у два правца за Аргирокастро и Јанину. Од онда напни су Савезници постали господари Класме, источно од Тепелини и Лесковца. Један јутрошњи телеграм јавља да су три четвртине спорне Албаније већ у њиховој власти. Становиштво је лепо примљено Италијане.

Бозелијево министарство није крило циљ који је хтело постићи. Чврста окупација Валоне захтева да варош има ваздуха у унутрашњости. А ова окупација је неопходна нашим Савезницима. Месецима већ неколико аустриских и немачких сумарена приморавају на непемачност ратну италијанску флоту. Да је Валона пала у руке непријатељу затварање Јадрана би било потпуно. Римски је кабинет држао да суседну област треба заштити од сваког покушаја, грчког или другог, да „у овој зони треба створити свршен чин у околности са вољом Сила Споразума.“

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 23. окт.

Француски су авијатичари бомбардовали вароши: Скопље и Велес.

Француски коминико

Париз, 23. окт.

Северно од Соме Немци су покушали да потисну Французе из ровова које су заузели 19. октобра западно од шуме Сент Пиер Васт, али је напад одбијен.

Поједини елементи немачке војске који су успели да продру у француске линије били су одбијени одмах; неки су заробљени. Француске трупе држе цео ново заузети терен.

На десној обали Мезе Французи су напредовали у области Во а, они држе западни део села до цркве.

Североисточно и источно од тврђаве француске су трупе напредовале више стотина метара на падињама које силасе ка Вевру. Заробљено је доста војника.

Солунски фронт. — Артиљеријска борба на више места а нарочито у области Црне Реке. Није било пешачких борби.

Једна француска ескадрила бомбардовала је логоре непри-

јатељске северно од Битоља и близу Прилепа.

Румунски коминико

Букурешт, 23. окт.

На северном и северо-западном фронту западно од поточња Бузеа наше су трупе напредовале и заплениле ратни материјал. Код Боска Ваме напредовали смо ка Северу. У долини Талбажеу заробљено је 104 војника и 3 официра, заплена су 6 митраљеза. У долини Прахова јака артиљеријска борба. Заробила смо 1 официра и 27 војника. У области Драгославеле јака канонада. Лево од Олте борба се наставља.

Западно од Јула наше трупе стално гоне непријатеља. Заробиле су 4 тона више од 20 митраљеза и велики ратни материјал и заробиле су 435 војника. Код Оршаве артиљеријска борба. На јужном фронту дуж Дунава канонада. У Добруци сукоби претходних јединица.

Италијански коминико

Рим, 23. окт.

У долини Травињола наши су одреди освојили један јако утврђен положај под именом „Обсерватор“ на падини Чиме-ди-Вич је, удаљен стотину метара од арха-

И поред јаке непријатељске агресе наше су трупе утврдиле заузети терен.

У зони источно од Горице непријатељ је бомбардовао наше положаје из топова свију калибра. Наша је артиљерија одговарала са истом интензивношћу.

На Карсу, трупе једанаестог корпуса настављају офанзиву.

На фронту Фријидо 49 дивизија освојила је јаке висове на Волкујаку, коте 126 и 123 источно од Сан Градо.

Источнаје наше су трупе зашле један километар у дубину и доселе до коте 291 и напредовале су до друге Овавијезе удаљен 200 метара од првих кућа села Кастаљавице. Јаке непријатељске снаге напале су у правцу вата 208 Тучене унакреном нашом ватром повукле су се у нероду, остављајући много лешова на терену. Заробила смо 553 војника од којих су 10 официра, четари тона од 105 мм са муницијом (1000 граната од тона), митраљезе, пушке и пушчане муниције и велики ратни материјал равне врсте.

Румунске операције

Лондон, 23. октобра

Вести које стижу из Букурешта а које се односе на офанзиву румунских трупа побољшавају се све више и више.

Румунски противнапади су многобројнији и јачи. После сваког противнапада румунске трупе добијају добре успехе. Јављају из сигурног извора да су непријатељске трупе пребачене са оне стране границе Молдавије. Аустро немачки губитци на Карпатима огромни су. Целокупан број војника које су Румуни заробили у току од десет дана пеле се на 3 хиљаде.

Ситуација на Соми

Лондон, 23. окт.

Према војним критичарима енглеских листова, Енглези су удаљени само 600 јарди од Транслоја, који је главна одбрана Бапома. Англо Французи су сад само на неколико миља од желез. пруге. Ако се ова заузме, велики напред наступиће у немачким саобраћајним везама.

Руске трупе напредују

Лондон, 23. октобра

„Морнинг Пост“ пише да руске трупе напредују методично на целом фронту од Риге до Двинска. Излаз Двине приморао је Немце да евакуишу многобројне

полежаје и да се врло много повуку.

Италијанске операције

Рим, 23. октобра

Италијанска штампа одушевљено коментарише последње италијанске победе које осигуравају напредовање ка Трсту.

Италијани у Епиру

Атина, 23. октобра

Италијанске ће трупе напредовати у Епиру до Филватеса.

Велика талијанска победа

— Наквадав појединости. —

Рим, 23. окт.

Одбранбени систем непријатељев, поремећен ватром наше артиљерије у току дана 19. октобра и идућег јутра подељен је на два сектора реком Фријидо Винафед. Сев. од ове реке налазе се велики висови Тиволи и Сан Марка, који доминирају равницом Горице и на којима се беху зауставиле аустриске трупе од месеца августа, пошто беху отеране из вароши. Ови положаји имају велику важност с обзиром на склоп терена и стрме падине обраде врло густом вегетацијом.

Јужно од Фријидо, на платоу Карса непријатељска линија поласећи од око 800 м. западно од арха Велики Срибах спуштала се у правцу југа до првих кућа Логвица—Сордилог. Ова два села припадала су Аустријанцима.

Исто тако, Аустријанци беху утврдили велики број малих положаја на Карсу и претворили их у праве тврђаве. Непријатељска линија скретала је потом у правцу југозапада ка источним падињама коте 114 и ишла ка мору преко мочари Лизерта. Овде беху образовали двоструку одбранбену линију од серије јаких утврђења назване „Резервештелунг“.

Нарочито против ових утврђења био је упорен талијански напад, крунисан тако сјајним успехом. Храбре трупе бригада Напуља, Пинероле, Тоскане, Ломбардије, Специјо, Барлете, Фере и берсаљери 6. и 12. пука освојили су прву серију страшних ровова, испред Великог Срибаха и Пејине и заузели на јуриш ове положаје као и коте 376 и 308.

На овом сектору наше напредовање јуче је достигло два км. у дубину на веома шумовитом терену и дуж високих падина. Задобивено је ту преко 5.000 за-

Ф Е Љ Т О Н

Едуард Елвеј

Битка код Кенала

Један дан на рускоме фронту.

У току наше офанзиве потискивали смо стално Бугаре, чије је десно крило било нарочито угрожено. Али, од како су они напустили своје положаје Арнемохора и Петорака, да би се забили у већ одавно спрењене линије Кенала, олупвру се веома оторчено. Својим левим крилом наслањају се врло чврсто на Преспанско језеро и настављају свој фронт до планина јужно од Прихља. Њјков дефанзивни систем потпуно је истоветан са немачким у Француској. Иако је прилично опао, морал бугарских трупа још се одржава. Ми настав-

љамо припрему једне неодољиве, методске акције.

Овај дан био је веома буран. Провео сам га поред генерала Дитриха, који врло вешто и енергично командује руским трупама. Да бих вам дао појам о битци, која се води на целој Битољској равници, препишаћу вам просто белешке, које сам белешко у току самих догађаја.

Топови грме са великим праском, али је данас бомбардовање узело много жешћин темпо него обично. Из даљине добија се утисак као да се поворка огромних кола котрља по рђавој дру-

му; из близга, то је ларма најбржих возова, хаос експлозија, ураган дима, који ветар расипа на све стране. Небо је ведро, али магле се ипак надносе над самом површином терена. Јата дивљих птица беже изван себе од страха и очајања.

Гледан са малог узвишења, цео предео изгледа пуст и празан. Место главне команде, уздигнуто на једну оголену чуку, поседићуто је дванаестнаом официра штаба. У орошеној триви телефонисти достављају пуковима последње инструкције. Топовска паљба не престаје, али се распрскавање граната приметно и постепено удаљава. Око генерала, сви су неми, стоје, догледи су им на очима. Ми их видимо. Руски пешаци не излазе као таласи у густим масама, већ се одвајају као мале групе. На жутом песку,

њихова се униформа једва разликује. Они надиру право ка непријатељским рововима. Чини се, као да напред јуре ситне груде земље. После 100 до 150 метара мале пете постају непомичне и распознају се само друге, које се крећу у правцу првих.

Бугарска артиљерија успорава своју ватру. Намах допре до нас зујање телефона из траве. Топови удавају жестину своје акције. Нове батерије узимају у чепља, има их више око нас. Изгледа да Бугари то примећују, јер њихове гранате почињу учестано падати око нас. Три од ових распрскавају се у нашој непосредној близини. Чујемо истовремено четврту, која полази. Очевидно, гађају на нас и то свим прецизно, пошто се граната распрскава на четри метра од нас. Иако није погођен, али нас

гуши један тренутак велики колут прнога дима. Канонада са обе стране наставља се оторчено и жестоко.

Пошто смо одахнули, пратимо опет мале мрке пете, које се стално крећу напред. Оне су у додир са бодљикавим жицама, за њима резерве следеју. Хука топова мути готово мозак. Види се а не може се ништа распознавати. Над пешацима вију се димови распрскавајућих шрапнела. Потом тишина. Генерал се пење на свога коња и преко пута раскопана гранатама каса команди једног пука. Сумрак се почиње спуштати. Канонада је умукла сасвим. Један ордонанс, официр, стоји, са часовником у руци, са кота не скида очију.

Не видимо ништа више. Али у вечерњим звуковима одјекују чистије и силније. Разликујемо их, као

робљеника и огроман ратни плен. Аустријски губитци су страшни. 21. пук Ландвера потпуно је уништен. Штаб овог пука, три команданта батаљона и око 1.500 људи заробљени смо.

Рим, 23. окт.

Званично је објављено да су Аустријанци у току ове последње борбе крунисана талијанском победом изгубили преко 20.000 људи а осим тога 9.000 је заробљено од талијанских трупа.

Пољско питање

Неслагање Аустрије и Немачке

Лондон, 23. окт.

Дописник «Морнинг Поста», у Берну добио је из ауторитативног извора информације поводом донесених одлука од стране централних сила а које се односе

на пољско питање.

Преговори између Беча и Берлина поводом тога и данас се настављају. Пре неколико недеља немачка је влада предложила Аустрији да образују нову пољску државу која ће обухватити пољску краљевину и Галицију.

Немачка би уступила новој држави провинцију Позен ако би Аустрија пристала да уступи Галицију.

Услед ових диверзија у погледима решено је да се у пољској краљевини образује провизорна влада од пољских политичара. Ова ће национална влада бити под суверенством немачке царевине.

Аустрија са своје стране прокламоваће аутономију. (у Галицији).

помени. — За себе и родбину до гроба ожалошћени стрип Владемир Мизор.

Концерт италијанске музике.

Јуче по подне поводом велике талијанске победе на Карсу приредила је талијанска музика концерт са врло одабраним тачкама на тргу «Слободе.» Велика маса света присуствовала је складноме концерту. Одсвиране су уз бурно плескање присутне публике и савезничке химне, међу њима и српска.

Благодарност.

Придружили су Владимиру Комесарима:

Г. Милевоје П. Лукић, пуковник 100 драхми с тим да се 50 драхми раздели сиротним српским избеглицима на дан његове славе 8 новембра Св. Арханђела а 50 драхми да се раздели сиротним српским избеглицима на дан 3. новембра а за покој душе његовог побратима и цуковника Драгутина Марковића, који је славно погинуо на Кајмакчалану.

Г. Стеван Венчевић 50 драхми да се подели сиротним српским избеглицима на дан његове славе Св. Димитрија.

Г.г. Јован, Иван и Светислав М. Солдаговичи 50 драхми да се подели сиротним српским избеглицима у место родног помена свом брату Богдану, који је погинуо код Кралева.

Г. Љубомир Радивојевић овештеник из Пожаревца војни обвезник 10 драхми да се подели сиротним српским избеглицима за покој душе своје жене Љубице на дан двогодишњице њене смрти.

Г. Милоје П. Берђевић порезник 20 драхми у злату да се подели сиротним српским избеглицима за покој душе његовог шурака Веље Филиповића.

Г. Милево Куниновић мениџер срп. држ. жел. 25 драхми да се подели сиротним српским избеглицима на дан 4. новембра када навршује 25 година државне службе.

Г. Недељко Савић рез. артиљ. капетан 25 драхми да се подели сиротним српским избеглицима на дан његовог крсног имена Св. Димитрија.

Г. Чедомир Новаковић магацинар срп. држ. жел. 12 драхми да се подели сиротним српским избеглицима и 12 драхми

за дочек рањеника у Водену на дан његовог крсног имена Св. Димитрија а за здравље своје фамилије.

Владимиру Комесари и овим путем изјављују у име сиротних српских избеглица овоју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Владимира Комесара, 21. окт. 1916. год. Бр. 1799, 1800, 1802, 1805 и 1806 — 1824, 1825. — Солун.

Последње вести

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај — Солун, 23. октобра.

22. окт. артиљеријска борба и локално пушкарање. непријатељ је покушао, ноћу 22. и 23. три напада у пределу села Будимирца и Полога, али је лако одбијен. Имамо заробљеника Немаца и Бугара. Имамо позитивних података да су Немци у борби последњих дана са нашим трупама на левој обали Црне Реке имали огромних губитака.

Румуни у офанзиви

Букурешт, 23. октобра.

Границе Молдавије од пре два дана опет су у нашим рукама. Губитци армије Фалкенштајнове последњих дана врло су знатни. У току прошле недеље заробили смо само на фронту Молдавије и Јула преко 8000 људи, већином Немаца.

Немци се повлаче

Лондон, 23. окт.

Дописник «Морнинг Поста» телеграфисао из Петрограда: «Смаа руских напада прикупила је Немце да евакуишу своју прву линију ровова на фронту Доине».

Савезници за Румунију

Париз, 23. окт.

Париски листови јављају, да је француска влада послала до сад румунској влади преко 1200 рововских хаубица и око милион ручних бомби.

Аустрија затвара границе

Царих, 23. окт.

Аустријске војне власти затвориле су потпуно своје границе чак и за неутралне. Аустријска влада забрањила је строго шиљање ау-

стро-угарских листова у иностранство.

Базе сумарена

Париз, 23. окт.

Према обавештењу «Матена» немачки сумарени у Егејском Мору извештавају се од непријатељских посланстава у Атини. «Потребно је, наше «Матен», да Савезници граде уклањање так посланика ради осигурања».

Српски заробљеници

Крф, 23. октобра.

Према обавештењима из разних немачких извора, Аустријанци поступају врло рђаво са нашим заробљеницима. У погледу исхране, одећа и стана наши заробљеници су изложени најварварскијем режиму. Зато је велики проценат болесних највећи међу нашим заробљеницима. Учињени су кораци код међународног Црвеног Крста, да се и српски заробљеници могу неговати у Швајцарској. У том смислу краљевска влада обратила се федералној влади Швајцарске с молбом, да се и српски заробљеници могу тамо неговати. (Пресбирео).

ПОШТА

Саопштења

— Бојко Ц. Кајевић, учитељ у пензији, да се јави Владимиру Комесарима ради извесног саопштења.

— Василе Цвикић учитељ и председник из Царевог Села да се јави Владимиру Комесарима.

— Г. Драгољуб Шундерић вест. П. Београ. гимназије да се јави Владимиру Комесарима ради првјема карте од жене из Београда.

— Г.г. Атилај и Рајковић и Димитрије Агора из Ниша, имају препоруку из Француске, нека се јаве канцеларији Владимира Комесара.

За Србију

— Резервни поручник Живо П. Малетић воли Навосавића и Поповића Паданка омеђеревска, да изведе његовог оца Петра Стојановића из Раборова, да је он и брат Димитрије жив и здрав, мола да одговор истим путем на број поште 76. Поздрављају ове.

Нова вета.

Адмирал Фурне предао је атинској влади ноту у којој тражи да грчки торпилерибуду употребљени за чување грчких обала од сумарена. Торпилерима ће командовати француска посада.

Поводом тога је сазвана министарска седница под краљевим председништвом.

После седнице издат је званични коминике који јавља да влада не може усвојити захтев адмирала.

Генерал Бускије долази у Солун.

Јављају из Атине да су генерал Бускије, војни аташе у француском посланству у Атини и г. Кастијон отпутовали за Солун.

Поштанска веза са Аустријом.

Министарство Унутр. Дела актом ПБр. 6188, доставило је Владимиру Комесарима следеће: Аустро-Угарско Министарство Листотних Дела преко шпанске амбасаде у Бечу јавља, да се поштанске поштомике, пакети и колета, упућени на наше интервирани (невојничке) грађане у Аустро-Угарској примају и отпорењају без царине.

Из канцеларије Владимира Комесара Бр. 1823.

Аероплан над Солуном.

Јуче око 4 и по часа по подне појавио се над Солуном један немачки аероплан летећи у прав-

цу истока. Аероплан, је примећен одмах и на њега је отворена ватра са ратних бродова. Шрапнели су се распрекавали у непосредно у близини апарата, који је осетивши опасност почео нагло да узиима све већу висину, скрећући са свога пута и бежећи у правцу северозапада. Савезнички аероплани дали су се одмах у потеру за њиме. Немачки аероплан није имао времена да баца ниједну бомбу, принуђен бомбардовањем са ратних лађа да се одмах врати.

Транспорт је почео.

Из Атине јављају да је почео транспорт 14 и 16 корпуса из Тесалије за Пелопонес.

Остаће привремено у Тесалији трећи корпус.

Батаљон од 1000 добровољаца.

„Патрис“ јавља о образовању једног батаљона на Самосу, капетан Карасерјас командоваће батаљоном.

Помен.

У недељу 23. октобра ов. год. даваћу у православној цркви Св. Врача у Водену, у 9 час. пре подне четрдесето-дневни парастос моме оцноцу БОЖИДАРУ Н. МИЏОРУ, студенту права, јуначки погинулом на Кајмакчалану, у 24-ој год. живота за обновљење Велике Србије. Молим поштомике и пријатеље да присуствују овом тужном

да се налазимо у средини, одакле полазе. Бугари су увек у својим рукама. Њихови шефови су поред њих. Митраљези праште са чудним одјеком, који личи на закивање мртвачких поклопаца. Цела ова ларма траје извесно време и изненада престаје. Сад је ноћна борба. Чудне звезде избијају са земље и поичу се несвесно напред. Њихова ватрена трагови повлаче се као отровне животиње. Наскоро постају црвени. Непријатеља нападају, шапућу очекидно поплашени бугарски артиљерици. Са великим праском распрекавају се ручне бомбе мешајући се са гремљивим пушкарањем.

У даљини, Кенали гора. Лако потавнела од месеца, равница узима изглед крвавог мора, у коме варнице батерија, много веће у ноћи, трепере у хиљадама пла-

менова, који као неке трагичне скетиљке наговештавају пут смрти.

Вратили смо се пешке кроз поља и јаркове, слушајући не престано хуку батке. То је је дивна ларма у овој пространој равници, из које су одавно побегла стада домаћих животиња. Срби, тамо доле у планини, стрепељаво и јуначки повећали су рупу, коју копају дан и ноћ у непријатељевом боку.

Папа и ђесар

Под старост без благослова

Британски католички часопис «Paddlet» доноси ову интересну стварчицу: «Осерваторе Ромако» пориче вест, да је папа Бенедикт ХА телеграфски честитао Франк Јо-

сифу осамдесетопести рођендан, и да је папа Пао Х. у почетку рата управно аустријском цару једно својеручно писмо. Међутим «Трибуна» доноси, да је папа Пао Х. настојао да одврати Аустрију од рата. Према «Трибуни», папа Пао Х, чим је дознао за аустријски ултиматум Србији, позвао је аустријског посланика и изјавио му своје наде, да аустријски владар неће изазивати европски рат. Али је аустријски цар терао до краја, ма да га је папа преклињао, да не крвави руке при крају свога живота.

Доцијне, кад је папа видео да врло мало изгледа има у добар излаз из створене ситуације, наредно је свој нунцију у Бечу да у његово име оде до цара и изложи му жеље. Ма да је нунциј цео дан чекао да буде пријемлен, цар га ипак није пријемил. Сутрадан

Ватикан је био извештен о објави рата. И кад је, тим поводом аустријски посланик отишао до папе, по наређењу цара Фране Јосифа, и затражио папински благослов за аустријско оружје, папа му је казао: «Реците цару, да ја не могу благословити ни крвопролиће.» Ајкада је, по том: посланик затражио благослов за самог цара, папа је одговорио: «Ја само могу молити Бога да му опрост!»

И тако је аустријски владалац апостолско величанство, остао без благослова.

Смрт малог хероја

Дезире Бијанко кечко од својих 13 година изненада је нестало августа месеца 1915 год. Дезире је отпутовао за Дарданеле да се

бори против Турака. Генерал Кордоније је ту скоро известио његове родитеље о херојској смрти њиховог сина. Између осталог је казао:

«Дезире Бијанко био је војник 58 пешачког колонијалног пука. Одужевљен пун патриотског осећања успео је да се укрца са 58 пуком у лађу «Ла Франс». Чим се искрцао у Седил Бару, он се је јуначки борио са војницима тога пука против непријатеља. Он је показао велико самопожртвовање и храброст при јуришу где је погинуо храбрећи своје другове: «Напред! напред! на бајонет!»

У будуће ће се сви огласи примати у уредништву.

Михаило Ђ. Стефановић, **Службеник Жел. Дирекције** јавља своје тасту Ђурђу С. Живковићу, Доње Међурово — Ниш да је са братом Јованом здрав и да је послао телеграфском упутицом 200 круна за своју жено Драгу — Драгињу а на адресу: Драги — Драгиња М. Стефановић, вкери Ђурђана С. Живковића, Доње Међурово — Ниш. На адресу: Живана Ј. Стефановић вкери Косте Лукића, Лазаревац 50 круна. По пријему новца моли за одговор обоју страна на пошту 999.

Преглјуче у 9 сати, на углу улице vis à vis Краља Ђорђа, изгубио сам кожну потес у коме су поред разних забележака била и важна званична документа која су за другога апсолутно без вредности. Новца није било.

Молим оног ко буде тај потес нашао да ми га преда, на чему ћу му бити веома захвалан.

Владимир Живановић, ср. начелник.

— Марко М. Шуљевић, адвокат из Скопља, сада у Солуну, код Коломба Руска кујна, соба бр. 3, моли гг. Ацу Данића и Бенику Флајшера, трговце из Београда, сада у Швајцарској да ступе у везу са његовом женом Аном, Берком Глигорија Ставрића, казанџије у Скопљу, да јој јаве да за њега не бригу и да је питају: да ли јој је потребан новац, па да га по пријему одговора извести на горњу адресу. 23

Нова Књижара
МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларских потреба. Продаја интро и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама.

Цене најумереније. 10—15—2

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 10—30—2 Солун.

Велико стовариште
Г. Ј. Карвенидеса
улица Симерос 5.
КОЊАКА, ВИНА и других артикала.

Најошљивија услуга. Цене су врло умерене. 95

Атинска Банка

има част известити публику, офанпире и војнике, као и српске избеглице да је отворила једну филијалу

у дну улице која чини угао са „Грчком Народном Банком“, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе пошиљке новца њиховим поредицама у Француској, Алжиру, Тунису, Русији, Корзици у свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и сведеће банкарске операције:

Куповину и продају стране монете, емисију кредитних писма; налоге за исплате у овима варошима Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзанске налоге и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депоновање новчаних прилога који су му намењени.

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње болести. — Управник болнице за заразне болести

Постојно убрзивање Нео-савезана као и новог француског препарата „Calyl“ противу сифилиса.

Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стану улица престоло, наследника Ђорђа бр. 35 — улореди ул. са булеваром краља Константина. 14—12

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ
Директораног од Медицинског Факултета и Школе за зубно-лекарство у Паризу.
Оавршено лечи уста и врши све модерне зубне радове за 3—4 дана
18-те годишње искуство
84 ул. Венизелос, 147 ул. Егнатија. 28—

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кви	Дип. 1.—
„ Глубек	„ 0-80
„ Јазм	„ 0-65
„ Афро	„ 0-50

Посетите и купите у Солуну све намирнице у најстаријој и најпризнатијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароттон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти кензерви, Сардина, риба итд. Конзервованог млека.

Велки избор свих врста француских вина, ликера, коњака, шампања итд.

Из првих фабрика: бодбенг, послатина, чоколада, бисквита, разна теста итд.

Најфинији зејтин, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуртје“.

Самуни и парфимерије прво квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обрву итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба језгњивија по ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 53—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главне продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

81—

„ГЕТЕ“

Један од најудобнијих и најзанимљивијих вариетеа у Солуну јесте

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих така. Сала је пространа и одлично осветљена.

Пића су од најбољих француских и енглеских марана. Оркестар одличан.

После вариетеа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

СИНОВИ Г. А. ЗРЕРА И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, марица, чипана, пантлина платна, мушета. Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БАНКА САНТИЕЛА И С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате ваше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и куќантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 47—

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Мисир Чарши бр. 3. (Спроду Централне Поште у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским упутицама у свима монетама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упуту.

Према новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 15—30 УПРАВА

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкуќеније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложба у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миролато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 104—80

Са превеликом болом у души, саопштавам својим рођацима, пријатељима и познаницима да сам изгубио овога доброга зета, сестра нежнога мужа, депа милега тату

† Александра - Ацу Додића

обвезника — винар. трг. и економа из Свидајина

који је, жељан свога завичаја, своје породице, својих малашана, са пушком у рuci, са пуно вере и неуздања, са силном енергијом, понова пошао у свети бој — да назви небрата и освети свој напаћени род.

Жеље нашега незаборавнога Апе не остварише се за живота његова — јер подлеже бољци срчане мане, 25 ог септембра т. г. на самом положају — на ориском земљишту — где је и сакрањен.

Солун, октобра 1916 г. Ожалошћени:

пурак Света Д. Милошевић фактор.
брат од тетка Јаша Ђурчић судија